

KERKENBELEIDSPLAN HECHTEL-EKSEL

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

mei 2025

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	2
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	3
2. FICHE PER KERKGEBOUW	4
2.1. Parochiekerk Sint-Trudo in Eksel.....	4
2.1.1. Identificatie.....	4
2.1.2. Beschrijving.....	4
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	9
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	11
2.2. Parochiekerk Sint-Lambertus in Hechtel.....	12
2.2.1. Identificatie.....	12
2.2.2. Beschrijving.....	13
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	17
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	18
2.3. Kapel van Don Bosco Hechtel.....	12
2.3.1. Identificatie.....	12
2.3.2. Beschrijving.....	13
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	17
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	18
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE	20
3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie.....	20
3.2. Plan van aanpak hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht.....	20
BESLUIT.....	21

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Hechtel-Eksel:

- Parochiekerk Sint-Trudo, Kerkstraat z/n, 3940 Eksel,
- Parochiekerk Sint-Lambertus, 12 Septemberstraat z/n, 3940, Hechtel

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Hechtel-Eksel, het centraal kerkbestuur van Hechtel-Eksel en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Hasselt op datum;
- door de gemeenteraad van de gemeente Hechtel-Eksel op datum.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente
Algemeen directeur, wnd.

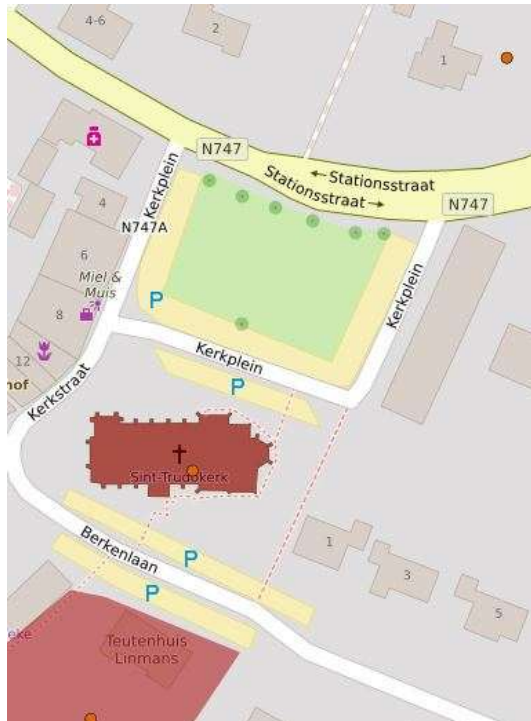
Burgemeester

S. Vrijssen

J. Dalemans

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

1. Parochiekerk Sint-Trudo, Kerkstraat z/n, 3940 Eksel

2. Parochiekerk Sint-Lambertus, 12 Septemberstraat z/n, 3940, Hechtel

2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1. Parochiekerk Sint-Trudo in Eksel

2.1.1. Identificatie

Naam: Parochiekerk Sint-Trudo

Geografische ligging

- Kerkstraat z/n, 3940 Eksel
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Pelt
- Parochie: Sint-Trudo Eksel

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Trudo Eksel

Bescherming(en)

- Aangeduid als beschermd monument Parochiekerk Sint-Trudo, met geldigheid bescherming vanaf 21-09-1936

Vaststellingen

- vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Trudo, met geldigheid vaststelling vanaf 01-02-2018 (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/80466>)

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De plattegrond van de georiënteerde kruisbasiliek beschrijft een naar het noorden licht uitgebouwde toren ten noordwesten, een middenbeuk en twee zijbeuken van zes traveeën, een weinig uitspringend transept, een koor van twee rechte traveeën. Met driezijdige sluiting, een doopkapel ten zuidwesten, een portaal ten zuiden, een oude sacristie als bergplaats ten noordoosten en de huidige sacristie ten zuidoosten.

Materiaalgebruik voor de gehele kerk: baksteen; hardsteen voor afzaat van sokkel, water-, deklijsten, lekdrempels, kruisen en kruisbloemen als gevelbekroningen, afwerking van schouderstukken, deel van afwerking van ritmerende versneden steunberen (op elkaar gesteld aan de westzijde, overhoeks bij transept, koorsluiting, bergruimte en sacristie) en geprofileerde, accolade- en korfboogvormige omlijstingen van bergruimte en sacristie, laatstgenoemde met enkele bolkozijnen; mergelsteen voor speklagen van middenbeuk, daklijsten, maaswerk, geprofileerde omlijstingen met neg- en hoekblokken (uitgezonderd bij het koor) en deel van afwerking van steunberen. Bij gotisch gedeelte in Maasstijl: gebruik van gesinterde baksteen voor kruismotieven, namelijk naast zuidportaal en bij sluiting; Maaslandse kalksteen voor deel van speklagen. Bij neogotisch gedeelte: gebruik van hardsteen voor korfboogdeuromlijsting van westportaal, betraliede keldergaten en spitsboogomlijsting van westportaal van toren; mergelsteen voor steigergaten van toren. Middenschip, transept, bergruimte en sacristie onder verspringende zadel- (bij middenbeuk met vier dakkapellen met bolbekroning), zijbeuken onder lessenaarsdaken (leien), tussen aandaken met schouderstukken en, bij het transept, met vlechtingen; bewaard, deels benageld houtwerk, onder meer geprofileerde kroonlijsten; ijzerbeslag, gewone en lelievormige ankers.

Noordwesttoren van vier geledingen, de hoogste inspringend. Eerste geleding met spitsboogportaal met rechthoekige deur ten westen en twee spitsboogvenstertjes ten noorden. Tweede geleding met telkens één dito tweelicht ten westen en noorden, met flamboyant maaswerk. Derde geleding met aan elke zijde drie gekoppelde lancetvensters, waarboven per twee gekoppeld drielobbig bekroond blind maaswerk. Vierde geleding met aan elke kant twee spitsbogige galmgaten met centraal uurwerk. Ingesnoerde naaldspits (leien) met vier dakkapellen, bolbekroningen, smeedijzeren kruis en windhaan.

Voorgevel van middenbeuk met spitsboogportaal bestaande uit een korfboogdeur en bekronende spitsboognis in kwartholle en afgeschuinde omlijstingen; sluitsteen van bladwerk en bloemen; stenen H. Hartbeeld; flankerende rechthoekige venstertjes met afgeschuinde neg onder accoladeboogvormige lateien; bekronend vijflicht met flamboyant maaswerk en lancetvenster met afgeschuinde neg in geveltop. Voorgevel van doopkapel met klein tweelicht. Zijgevels van midden- en zijbeuken, sluitingen van transept en twee rechte koortraveeën gemarkeerd door spitsbogige drielichten. Koorsluiting met dito tweelichten in een geprofileerde bakstenen omlijsting. Zuidportaal met twee gekoppelde rechthoekige deuren in geprofileerde omlijstingen met bekronende accoladeboog.

Bepoeterd en witbeschilderd interieur met basilicale opstand. Zuilen van Maaslandse kalksteen op achtzijdig basement en voorzien van gestileerde waterbladkapitelen lopen uit in mergelstenen pilasters met dito kapiteeltjes, waarboven spitsbogige gordelbogen en kruisribgewelven met mergelstenen ribben. Opstand van de drie westtraveeën naar analogie van de laatgotische. Gelijksortige overkluizing van zijbeuken, aldaar rustend op colonnetten.

Kruising met stergewelf. Beschilderde, houten tongewelven bij koor en transeptarmen, rustend op dito geprofileerde consoles, in koor voorzien van figuurtjes. Spitsbogige mergelstenen triomfboog op telkens twee gekoppelde halfzuilen. Straalgewelf in koorluiting. Zuidportaal met kruisribgewelf, aldaar rustend op kraagstenen. Analoge overwelling van doopkapel.

Meubilair: Schilderijen met de voorstelling van de Hemelvaart van Maria door Pascal Latour (Luik, betaald in 1751) en de Aanbidding der Wijzen (1847) door Jan Swerts (1820-79); veelal neogotisch gepolychromeerde houten beelden: Heilige Machutus (15de eeuw), Calvarie (Limburg, atelier Meester van Elsloo, 1530-40, in 1896 hersteld; kruis en triomfbalk vernieuwd), Onze-Lieve-Vrouw met Kind en druiventros staande op de maansikkel (deel van een marianum), (Limburg, Meester van Oostham, 1530-40), Onze-Lieve-Vrouw met Kind, vermoedelijk afkomstig van een marianum, (Maasland, circa 1520, met vernieuwde kroon en afkomstig van het Heilig Grafklooster in Sint-Truiden), Sint-Barbara (Limburg, Meester van Oostham, 1530-40, afkomstig van de kapel van Onze-Lieve-Vrouw-der-Armen te Eksel), Heilige Lucia van Syracuse (Limburg, 1500-20), Heilige Machutus (Limburg, Gelre, Meester van Elsloo, circa 1520), Sint-Rochus van Montpellier (Limburg, Gelre, Meester van Elsloo, 1520-30), Sint-Jozef met Jezuskind (vermoedelijk 19de eeuw), Piëta (midden 19de eeuw?), Jezus aan het kruis (begin 20ste eeuw) en Heilige Trudo; vier eiken medaillons in reliëf met de vier westerse kerkvaders (17de eeuw); geschilderd houten beeld van Onze-Lieve-Vrouw met Kind (eerste helft 19de eeuw, mogelijk ouder); neogotische gepolychromeerde houten beelden van de Heilige Antonius van Padua (19de eeuw), Theresia van Avila (19de eeuw), Dominicus (19de eeuw) en Gerardus Majella, laatstgenoemde in 1919 geschonken na behouden terugkeer van soldaten na de Tweede Wereldoorlog, geleverd door de firma Billaux-Grossé (Brussel) en voorzien van een voetstuk gemaakt door schrijnwerker Jan Loenders (Eksel).

Beschilderd neogotisch hoofaltaar met retabel van witsteen, door het atelier Peeters (Antwerpen, plan van 1894), met Offer van Melchisedech, Calvariegroep en Laatste Avondmaal; dito zijaltaren van Onze-Lieve-Vrouw (eind 19de eeuw, plan van 1894) door hetzelfde atelier en van Sint-Jozef (19de eeuw).

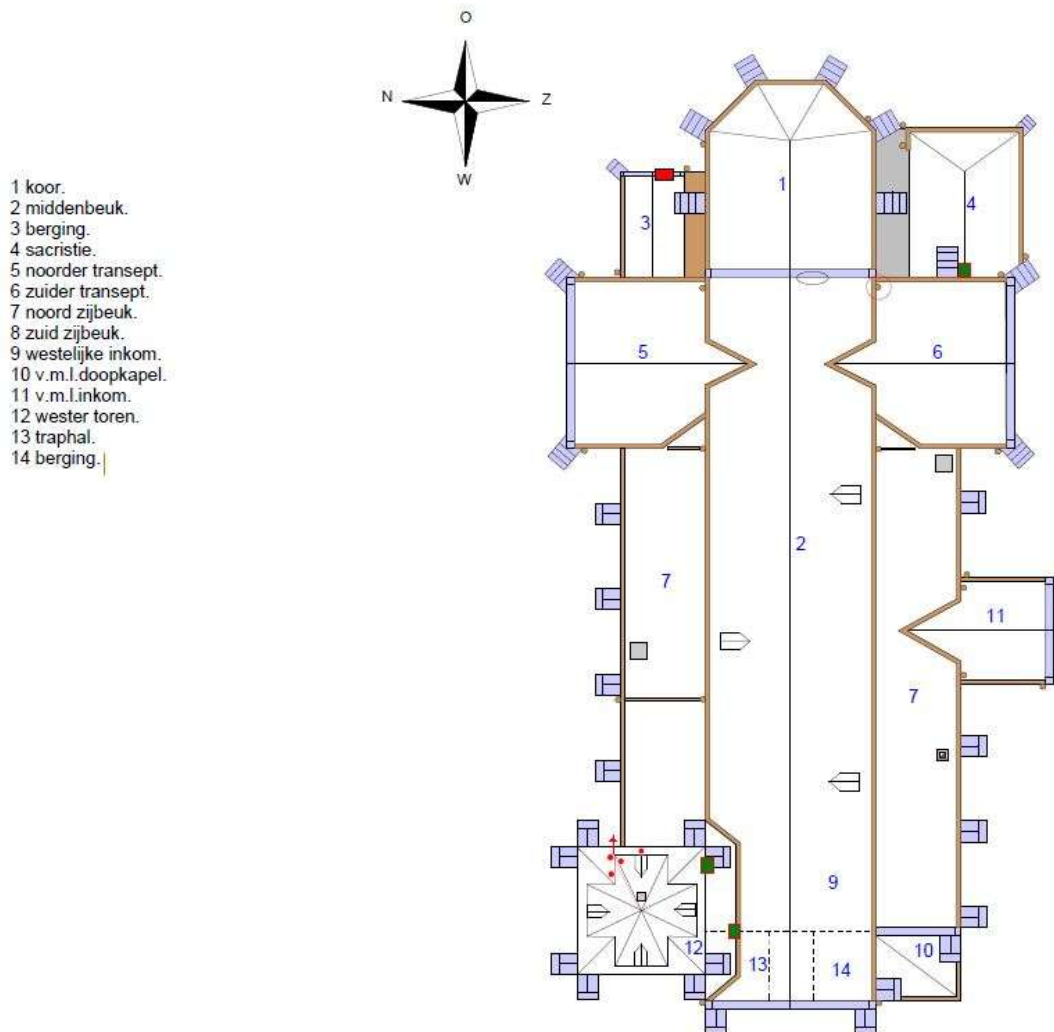
Eiken meubelen: preekstoel (1680) met voorstelling van Zegende Christus met Kruis en vier evangelisten, penanttafel met wandstuk waarop Heilig Aanschijn (1681), twee rococobiechtstoelen door De Swert (1777), voorzien van medaillons met hoofd van Koning David psalmdichter en hoofd van Maria-Magdalena met zalfpot, alsook twee bidstoelen (circa 1800); neogotische eiken meubelen: huidig dienstaltaar met voorstelling van Christus en de Emmausgangers en Christus met de Samaritaanse vrouw bij de waterput, twee stoelen (19de - begin 20ste eeuw), orgelkast (plan van 1907), balustrade van orgeltribune en lezenaar. Doopvont met deksel van messing en roodkoper, waarop slang en beeld van Heilige Johannes de Doper (circa 1700); hardstenen wijwatervat (16de eeuw); orgel van 1907 door J.B. D'Hondt (Wolfsdonk), hersteld en omgebouwd door G. D'Hondt (Herselt); oude klok door Gobel Moer (1478 of 1528) en twee moderne klokken (1905).

Geschilderde kruisweg op doek gekleefd op koperplaat (1858-68) door Louis Hendrix (1827-88) uit Peer, de eerste volledige kruisweg die de schilder vervaardigde, vooral betaald door schenkingen van parochianen (1858-69), later gezet in nieuwe, eikenhouten omlijstingen (1913) door Karel Beyaert (Brugge); glasraam ter ere van vijf gesneuvelden van de Eerste Wereldoorlog door Colpaert (circa 1920), glasraam met voorstelling van Sint-Trudo met chronogram (1894); muurschilderingen door Godfried Guffens (1823-1901) uit Hasselt met voorstelling van Dood van de Heilige Jozef, Jezus die de kooplieden uit de tempel drijft,

Kroning van Maria, Maria-Boodschap, Jezus in de Hof van Olijven, Verschijning van Jezus aan zijn Moeder, alsook de HH. Eva en Clara, Lutgart en de Zalige Margarita Maria Alacoque, Joannes Nepomucenus, Alphonsus de Ligorio, Thomas van Aquino, Augustinus, Ambrosius, Hieronymus, Gregorius de Grote, Bernardus, Willibrordus en de Zalige Joannes Baptista Vianney; muurschilderingen in de doopkapel door Gaston Wallaert (1889-1954) uit Hasselt (circa 1922) met het doopsel van Christus, Sint-Lambertus die het doopsel toedient aan de plaatselijke inwoners en Christus aan het kruis.

Tegen de kerkmuur: hardstenen grafkruisen van Drick Drickx alias Klas (= 1685), met kruisbeeld en doodshoofd, en vermoedelijk Hendrick Ruelens, met Christusmonogram (= 1750); neogotisch hardstenen grafmonument van Sebastianus. Ten zuiden: hardstenen grafmonument van oud-burgemeester J.B. Truyens (1835-1920) met palmtak en bekronend kruis. Ten noorden van de toren: in 1933 gewij stenen Heilig Hartbeeld op hardstenen sokkel, volgens inscriptie achteraan door H. Parentani (Brussel). Links onder de toren, hardstenen roepsteen.

b) Architecturale mogelijkheden

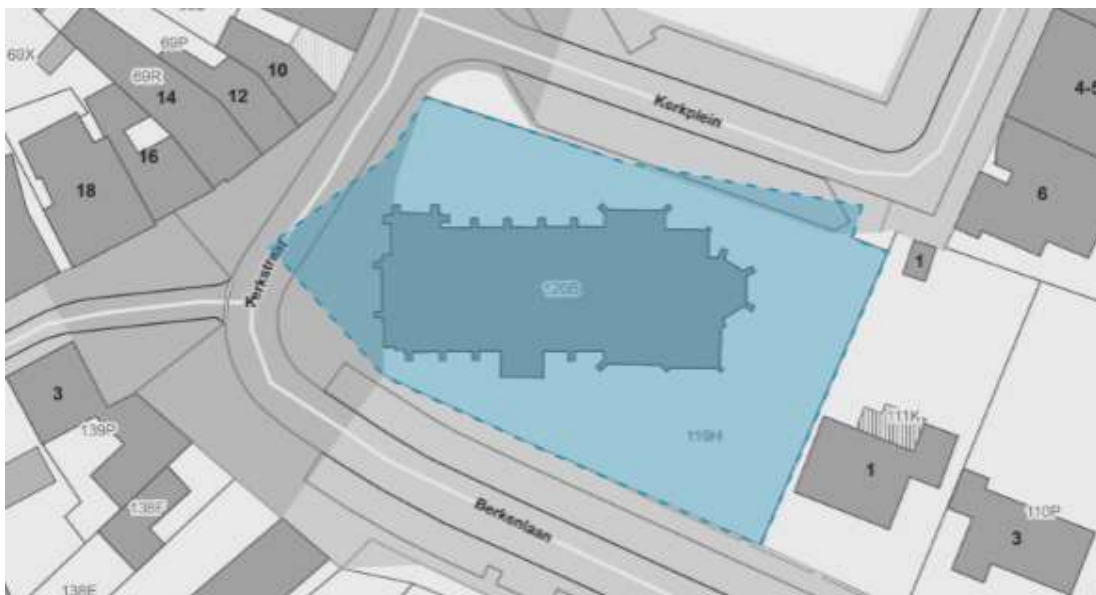

De parochiekerk Sint-Trudo heeft als federatiekerk een ingebedde rol in de gemeenschap. Dit betekent dat gelovigen voor erediensten en vieringen terecht kunnen in deze kerk. Momenteel is er een compartimentering met als doel energiekosten te verlagen.

c) Bouwfysische toestand

Zie bijlage 1, Inspectierapport Monumentenwacht Limburg, april 2016.

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De op een tiental meter ten noorden van de kerk gelegen en deels in leem opgetrokken Ochinsala-hoeve, die qua inplanting wellicht teruggaat tot 714, in de middeleeuwen toebehoorde aan de abdij van Sint-Truiden, een tijdlang vergaderplaats was van de plaatselijke schepensbank en waarvan de gebouwen dateerden van 1714 en circa 1844, werd in 1965 afgebroken om plaats te maken voor het nieuw aangelegde Kerkplein. Deze ingreep ontsloot de kerk, terwijl zij vroeger nog door bebouwing was ingekapseld, confer de Atlas van de Buurtwegen (1845). Enkel een linde en twee taxusbomen op het huidige plein zijn nog restanten van de vroegere situatie. Koningsboom ter nagedachtenis van koningsdag 1990.

De parochiekerk Sint-Trudo is met het openbaar vervoer bereikbaar via de halte 'Eksel Kerkstraat' op lijn X19. Deze halte ligt op 450m van de parochiekerk.

Zowel ten zuiden van de kerk als ten noorden (Kerkplein) zijn parkeerplaatsen voor auto's ingericht.

De pastorie is gehuisvest op Berkenlaan 1 (aangegeven met het cijfer 1 op de afbeelding), ten oosten van de kerk. Het gemeenschapscentrum De Geer, Overpelterbaan 14, ligt op 240m, de gemeentelijke basisschool op 210 m en de katholieke basisschool Viejool op 750 m.

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De parochiekerk Sint-Trudo is dagelijks geopend voor individueel kerkbezoek. In de winter is ze geopend van 9 tot 16 uur, in de zomer van 9 tot 20 uur.

Kleine vieringen vinden plaats in de doopkapel.

In de Sint-Trudokerk vinden momenteel enkel vieringen plaats op de tweede, de vierde en de vijfde x van de maand om 9 uur 's ochtends. Op dinsdag is er een wekelijkse viering om 18 uur. Kleine vieringen als de dinsdagviering vinden plaats in de doopkapel.

Aanvullend op deze misvieringen, zijn er nog een aantal andere vieringen, met name:

- doopsels: eerste zondag van de maand
- eerste communie: OLHV
- vormsels: vierde zondag na Pasen
- huwelijksvieringen
- kerkelijke uitvaarten (5)
- bij gelegenheden: advent, Kerstmis, vastenperiode, Pasen, Allerheiligen, Allerzielen, nieuwjaar.

Er is eveneens een didactisch-catechetische invulling in de parochiekerk Sint-Trudo. Er vinden catecheses plaats voor de eerste communie, enkele dagen voor de dag van de viering. Tevens zijn er in de maanden voorafgaand aan het vormsel maandelijks bijeenkomsten van de vormelingen in de kerk. Tot slot worden er bezinningsavonden georganiseerd, meestal één in de adventperiode en één in de vastenperiode.

De kerk is overeenkomstig het Parochiekerkenplan gevaloriseerd als federatiekerk. Er zijn geen plannen tot wijziging van dit type gebruik.

Af en toe worden in samenspraak met het gemeentebestuur of een socio-culturele vereniging activiteiten in de kerk georganiseerd die passen bij en/of aanvullend zijn op het gebruik als parochiekerk. We denken dan aan culturele activiteiten als Open Monumentendag, Open Kerkendag, (klassieke) concerten, kooroptredens,...

Algemeen gesteld is er in deze parochiekerk mogelijkheid tot concert, tentoonstelling, voorstelling, repetities voor muziek, vieringen van andere christelijke erediensten zolang ze verenigbaar zijn met het kerkelijk karakter van het gebouw.

In overleg met de katholieke basisschool Viejoel zijn er geregeld activiteiten in de kerk zoals de startviering bij begin van het nieuwe schooljaar, de mondiale dag in de maand maart en de afsluitingsviering bij het einde van het schooljaar.

Op 11 november vinden sommige delen van de gehele herdenkingsplechtigheden voor WO I en II in de kerk plaats.

Rond Kerstmis is er de mogelijkheid om een vrijwillige bijdrage neer te leggen in de kerk ten voordele van de vzw Sint-Vincentius in Peer: levensmiddelen in bewaarbare vorm, kleding en speelgoed.

2.2. Parochiekerk Sint-Lambertus in Hechtel

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1. Identificatie

Naam: Parochiekerk Sint-Lambertus

Geografische ligging

- 12 Septemberstraat z/n, 3940 Hechtel
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Pelt
- Parochie: Sint-Lambertus Hechtel

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Lambertus Hechtel

Bescherming(en)

- Geen gekende beschermingen

Vaststellingen

- vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Lambertus, met geldigheid vaststelling sinds 01-02-2018
(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/80466>)

2.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Excentrisch gelegen op een pleintje op de hoek met de Rhijnweg.

HISTORIEK

Waarschijnlijk was het eerste heiligdom een eenvoudig houten kerkje. Waarschijnlijk tussen de 11de en de 13de eeuw, vervanging door een romaanse kerk van veldstenen. Al vóór de 15de eeuw, bestaan van een Onze-Lieve-Vrouwealtaar. Vóór 1476, wederopbouw of vergroting van de kerk. In 1476, toelating vanwege prins Lodewijk van Bourbon voor de bouw van de kerktoren.

Eind 15de eeuw, bouw van de oosttoren, zonder portaal. In 1516, vermelding van de altaren van het Heilig Kruis en de Heilige Maagd. In de 17de eeuw en begin 18de eeuw, herstellingswerken. In 1837, afbraak van de oude kerk en bouw van een nieuwe. Dit bedehuis omvatte drie beuken, verlicht door brede getoogde vensters en voorzien van een gezamenlijke bedaking met gracieuze dakruiter. De toren kreeg een oostportaal.

Circa 1908, herstelling van de in slechte staat verkerende toren, naar ontwerp van architect J. Gilson (Brussel, ontwerp van 1907). In 1908-13, herstelling van de kerk en haar meubilering: bevloering, kroonlijsten, orgel, communiebank, schildering van het koor enzomeer. Circa 1930, verre staat van verval van de te klein geworden kerk. In 1937, overbrenging van het weleer rond de kerk gelegen kerkhof naar de Lommelsebaan.

In 1938-39, bouw van het huidige bedehuis ten zuiden van de oude kerktoren op een deel van het kerkhof, naar ontwerp van architect J. Vanden Daele (Heverlee), geholpen door kanunnik R. Lemaire, professor aan de Katholieke Universiteit Leuven; tevens verhoging van de torenspits en dichten van het oostportaal van de toren; gedenksteen van zandsteen in het portaal rechts van de ingang, met volgend chronogram: CVLMINA SVB VETERI TVRRE/AEDES EXPLICAT AVCTA (1938). De ingenieur belast met de betonstudie was de Heer Charlet (Leuven). De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen gaf haar goedkeuring op 12 maart 1937, met volgende opmerking: bij de uitvoering der werken dient de ontwerper de hoogte van de hoofdbeuk te verminderen, ten einde den ouden toren meer vrij te laten. Aanbesteding en uiteindelijke toevertrouwing aan de firma gebroeders De Pessemier (Nederbrakel). Op 19 september 1939, inwijding van het nieuwe heiligdom door Moseigneur Kerckhofs, bisschop van Luik.

Tijdens de bevrijdingsgevechten van september 1944, zware schade door granaatinslagen, ook aan interieur en glasramen. Kort na de bevrijding, afbraak van de kerkhofmuur voor de kerk. In 1949, restauratiewerken.

In 1993, bij het leggen van de gasleiding in de straat, blootlegging van de fundamenten van de kerkhofmuur, opgevuld met veldkeien en afbraakmateriaal. Op 23 februari 1995, goedkeuring door de gemeenteraad van het ontwerp tot restauratie van de kerktoren.

BESCHRIJVING

De vierkante laatgotische oosttoren bevindt zich in de noordoostelijke hoek van de later aangebouwde moderne kerk van 1938-39. De plattegrond van deze oostwest-georiënteerde nieuwe kerk ontvouwt een narthex met ten zuiden aansluitende driezijdige doopkapel, een schip en uiterst smalle zijbeuken van vijf traveeën, een transept met twee armen van telkens één travee met vlakke sluiting, een koor van twee rechte traveeën met driezijdige sluiting, twee flankerende nevenkoren, een sacristie ten zuidwesten en een bergruimte (?) ten noordwesten.

Bakstenen toren; gebruik van kalksteen voor afzaat van sokkel, bovenste deel van waterlijsten en bovenafwerking van overhoekse versneden steunberen; zandsteen voor muurbanden, hoekblokken van galmgaten, steigergaten en blokken van geprofileerde daklijst; hardsteen voor afgeschuinde lekdrempels; gewone en krulankers met dito spie. Toren van drie geledingen. Eerste geleding met ten oosten en ten noorden telkens één spitsboogvenster in een getrapte omlijsting. Blinde tweede geleding met kalkstenen kruisjes ten noorden en ten westen. Derde geleding met telkens twee spitsbogige galmgaten met bekronend uurwerk. Ingesnoerde naaldspits (leien) met ten oosten dakkapel onder zadeldakje, bolbekroning; smeedijzeren kruis en gouden windhaan. Ten zuidoosten aangebouwde driezijdige, van lichtgleuven voorziene traptoren van slechts twee geledingen.

Moderne bakstenen kerk op breukstenen sokkel; gebruik van hardsteen voor afzaat van sokkel, lekdrempels, geprofileerde consoles van schouderstukken, deklijsten, afwerking van versneden, bij voorgevel van schip op elkaar gestelde en bij sluiting overhoekse steunberen en deuromlijstingen; geprofileerde betonnen kroonlijsten; verspringende zadeldaken (leien) tussen aandaken met schouder- en topstukken, sacristie onder gecombineerde schilddaken met ten oosten dakkapel, een vermoedelijke bergruimte met ten westen dakschild, twee flankerende aanbousels van zuidelijke transeptarm onder platte bedaking; achtzijdig dakruitertje ten westen met smeedijzeren kruis, dito kruis boven sluiting; voorzetramen ter beveiliging.

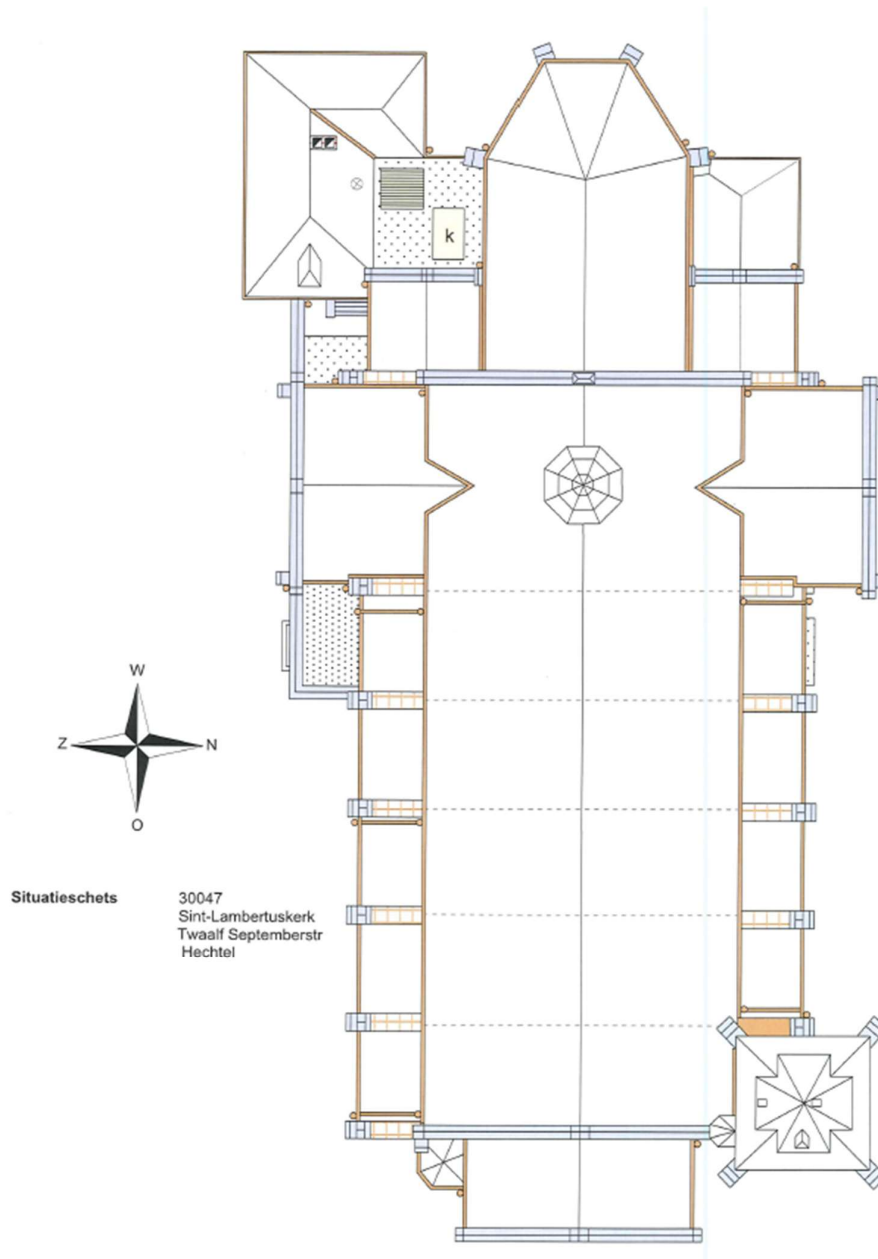
Narthex met rechthoekige portaal in een vlakke omlijsting op neuten, geflankeerd door twee rechthoekige venstertjes en bekroond met vijf klimmende keperboogvensters; hardstenen kruis als topstuk; ten zuiden aansluitende, lagere doopkapel, voorzien van lichtgleuven en bolbekroning. Voorgevel van schip met oculus in geveltop. Bij zijgevels van middenbeuk en koor, alsook bij sluiting, telkens drie keperboogvensters tussen ritmerende steunberen; telkens twee analoge vensters bij zijbeuken en nevenkoren. Transeptsluiting gelijkaardig opgevat als voorgevel van narthex. Sacristie en een vermoedelijke bergruimte met eenvoudige rechthoekige muuropeningen, bij de sacristie betralied.

Interieur van gele baksteen; gebruik van rode baksteen voor sokkel en banden van pijlers, spitsboogvormige gordel-, triomf- en scheibogen, eerst genoemde bogen met ronde openingen in top, die van koortravee en kruising voorzien van lisenen. Keperboogvormige, van geometrische motieven voorziene, witbeschilderde betonnen overkluizing op consoles; analoge halve overkluizing bij zijbeuken; nevenkoren met vlakke zoldering.

Meubilair: Uit de oude kerk: kruisweg in olie op doek, getekend Djef Swennen (1871-1905) en gemonogrammeerd TC, gevat in neogotische eiken omlijsting (circa 1900); houten beelden van Christus Verlosser en de apostelen afkomstig van een apostelenbank (Limburg, Hasselt, 1520, polychromie fragmentarisch en afgeloofd), dito beelden van Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jan-Evangelist afkomstig van een calvariegroep (Maasland, Limburg, Meester van de Lange Figuren (groep), 1530, polychromie fragmentarisch); houten Christus op beschilderd kruis (16de eeuw of later), gepolychromeerde houten piëta (17de eeuw) en beelden van Sint-Jan-de-Doper en Sint-Jozef (tweede helft van de 19de eeuw); witbeschilderde houten Jezus in het graf (17de of 18de eeuw), circa 1937 gerestaureerd door beeldhouwer Jan Telen (Maaseik); gepolychromeerd Onze-Lieve-Vrouw-van-Lourdesbeeld (1883) geschonken door de echtgenoten H. Willems en E. Haenegrifs ter gelegenheid van hun vijftigjarig jubelfeest (zie inscriptie); twee classicistische eiken biechtstoelen (derde kwart van de 18de eeuw), beschadigd tijdens de Tweede Wereldoorlog en begin jaren 1960 hersteld; twee houten credenstafels met marmeren blad (tweede helft van de 18de eeuw, Lodewijk XVI); drie houten koorzitmeubelen, namelijk zetel met twee stoelen (tweede helft van de 19de eeuw) met vernieuwde zitting; twee neogotische eiken knielbankjes; zwart en rood marmeren doopvont met koperen deksel (18de eeuw of begin van de 19de eeuw); drie klokken respectievelijk van Gobelinus Moer (1493), Andreas Van der Gheyn (Averbode, 1760) en Drouot (1806).

Voor de nieuwe kerk: modern hoofaltaar, zijaltaren in nevenkoren van Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Marcoen, deels bronzen communiebank met eucharistische motieven en preekstoel van wit geaderd zwart marmer (waarschijnlijk grand antique, circa 1938); modern beeld van Sint-Marcoen, wiens relikwieën nog altijd in de huidige kerk bewaard worden; hardstenen kruisjes aangebracht onder de vensters van zijbeuken en transept; decoratieve en figuratieve glasramen door firma Lou Aperslag (Heverlee, 1949) ter vervanging van de vorige die in 1944 werden vernield; uurwerk door firma Michiels (Mechelen, 1949); orgel van 1955 door E. Verschueren (Tongeren), door dezelfde in 1971 hersteld en omgebouwd.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw ligt ingesloten tussen het nieuw aangelegde plein in de 12 Septemberstraat, de speelplaats van Vrije Basisschool De Zandkorrel en de eenrichtingsstraat Rhijnweg. Momenteel gebeurt een compartimentering van de middenbeuk door middel van een aangebracht gordijn. Aangezien het altaar verplaatsbaar is, kan het koor gebruikt worden voor andere activiteiten.

c) Bouwfysische toestand

Zie bijlage 2, Inspectierapport Monumentenwacht Limburg, 2024.

De parochiekerk Sint-Lambertus is vlak gelegen bij het Hoppinpunt met ruime mogelijkheden op vlak duurzame mobiliteit. Het is met het openbaar vervoer bereikbaar via de halte 'Hechtel kruispunt op lijn X19. Deze halte ligt op 230m van de parochiekerk.

In deze straat ligt op de hoek met de Rhijnweg een later opgehoogde, thans sterk aangepaste voormalige afspanning, in kern van 1805, confer jaartalankers. In de Atlas van de Buurtwegen (1844) aangeduid als een L-vormig pand, met losstaand dienstgebouw ten zuiden.

Ten noorden van de parochiekerk Sint-Lambertus ligt de sterk aangepaste en later fasegewijs uitgebreide voormalige meisjesschool, heden gemengde onderwijsinstelling "De Zandkorrel", naar de Hechtelse duinen. Op 1 oktober 1898, vestiging vanuit Leuven in Hechtel van vier zusters van Maria. Eind 19de eeuw, aankoop van het oud pensionaat Van de Loo van 1790, de zogenaamde "Fransche School". In 1954, optrekken, ten westen van het klooster, van een nieuw schoolgebouw, naar ontwerp van architect L. Bijvoet (Hasselt). Het huidige complex omvat twee ten noorden van de speelplaats in elkaars verlengde gelegen kloostergebouwen. Waarschijnlijk sinds de 19de eeuw gecementeerde en van imitatievoegen voorziene, verankerde baksteenbouw onder zadeldaken (nok loodrecht op de straat, mechanische pannen), het in kern tot 1790 teruggaande oostelijk gebouw tussen aandaken. Op de Ferrariskaart (1771-77) is op ongeveer dezelfde plek reeds een vroeger langgestrekt pand aangeduid, met twee losstaande bestanddelen ten zuiden. In de Atlas van de Buurtwegen (1844) komt het oostelijk gebouw blijkbaar als een U-vormig geheel voor, terwijl op de plaats van het vermoedelijk van na 1844 daterende westelijk gebouw twee vroegere, anders uitzijnde elementen zijn weergegeven. Ten oosten, hoofdgebouw van zes traveeën en twee bouwlagen; recente jaartalankers 1898 vooraan, confer de aankomst van de zusters in Hechtel. Ten westen, inspringend, aansluitend dubbelhuis van vijf traveeën en oorspronkelijk één, sinds 1932 twee bouwlagen. Achteraan, aansluitend, parallel, aan de Kloosterstraat gelegen, bakstenen schoolgebouwtje met dubbelhuisopstand en aflijnende rechte muizentand; vijf traveeën en één bouwlaag onder dito zadeldak, waarschijnlijk uit de tweede helft van de 19de eeuw.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De parochiekerk Sint-Lambertus is dagelijks geopend voor individueel kerkbezoek. In de winter is ze geopend van 9 tot 16 uur, in de zomer van 9 tot 20 uur. Er is aangepaste muziek tijdens deze uren.

In de parochiekerk Sint-Lambertus vinden momenteel vieringen plaats op de eerste en derde zaterdagavond van de maand om 19u. Op maandag is er een wekelijkse viering om 18u.

Aanvullend op deze misvieringen, zijn er nog een aantal andere vieringen, met name:

- doopsels: derde zondag van de maand
- eerste communie: Pinksteren
- vormsels: vierde zondag na Pasen
- huwelijksvieringen (lage frequentie)
- kerkelijke uitvaarten (7)

- bij gelegenheden: advent, Kerstmis, vastenperiode, Pasen, Allerheiligen, Allerzielen, christus-koning (Chiro), nieuwjaar.

Er is eveneens een didactisch-catechetische invulling in de parochiekerk Sint-Lambertus. Er vinden catecheses plaats voor de eerste communie, enkele dagen voor de dag van de viering. Tevens zijn er in de maanden voorafgaand aan het vormsel maandelijks bijeenkomsten van de vormelingen in de kerk. Tot slot worden er bezinningsavonden georganiseerd, meestal één in de adventperiode en één in de vastenperiode.

Algemeen gesteld is er in deze parochiekerk mogelijkheid tot concert, tentoonstelling, voorstelling, repetities voor muziek zolang ze verenigbaar zijn met het kerkelijk karakter van het gebouw.

In overleg met de aangrenzende katholieke basisschool Zandkorrel zijn er geregeld activiteiten in de kerk zoals de startviering bij begin van het nieuwe schooljaar, een herdenkingsviering in februari, de mondiale dag in de maand maart en de afsluitingsviering bij het einde van het schooljaar. Er zijn eveneens vieringen in het kader van het jaarthema. Er staan ook kerkverkenningen gepland voor de leerlingen van het derde en vierde leerjaar. De kleuters bezoeken de kerk rond lichtmis.

In de voorbije vakantiemaanden vond er iedere dinsdag tussen 19 en 21u een zomerkerk plaats met activiteiten als vertellingen, luisteren naar gregoriaanse muziek, djembé-muziek, orgelspel.

Rond 12 september en 11 november vinden sommige delen van de gehele herdenkingsplechtigheden voor WO I en II in de kerk plaats.

Achteraan de kerk bevindt zich een deekast, soms aangevuld met enkele tafels. Bezoekers kunnen van hun "te veel" delen met anderen: boeken, kleding, speelgoed, gebruiksvoorwerpen, enz. Dit onder toezicht van de koster.

Tijdens de kerstperiode wordt er elk jaar een solidariteitsactie georganiseerd in samenwerking met de parochie Eksel en met enkele sociale verenigingen. Dit zijn veelal Sint-Vincentius en vzw missionteam Belgium.

In het Parochiekerkenplan is opgenomen dat valorisatie mogelijk is voor de Sint-Lambertuskerk. Wat betreft de valorisatie: om verenigbare activiteiten in de kerk zonnig formeel te regelen is er een gebruiksovereenkomst opgesteld.

Doorheen het jaar worden soms bepaalde thema's in connectie met parochie, kerk, ... belicht. Dit gebeurt door aan de pilaren foto's, teksten e.d. te bevestigen.

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Deelgemeente	Kerk	Toekomstvisie
Eksel	Parochiekerk Sint-Trudo	Federatiekerk
Hechtel	Parochiekerk Sint-Lambertus	Eredienst met valorisatie

De parochiekerk Sint-Trudo is een federatiekerk. De kerkraad en de parochieraad van Eksel wensen de actuele functie van de kerk voort te zetten en menen daarmee tegemoet te komen aan een fundamentele behoefte van een deel van de bevolking. Zij wensen in deze fase geen toekomstige wijzigingen op te nemen in het kerkenbeleidsplan.

De Parochiekerk Sint-Lambertus is een kerk met eredienst met valorisatie. De kerkraad en parochieraad van Hechtel wensen de actuele functie van de kerk voort te zetten en menen daarmee tegemoet te komen aan een fundamentele menselijke behoefte van een deel van de bevolking. Zij geven bijkomend aan dat kerken actueel vaak “stilte-plekken” zijn in de drukke stads- en gemeentecentra; ze moeten dan wel toegankelijk zijn. De Sint-Lambertuskerk is dagelijks geopend tijdens de daguren en komt hierbij tegemoet aan deze voorwaarde.

3.2. Plan van aanpak hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

De kerkraad en parochieraad Eksel geven aan dat regelmatig overleg met de Vlaamse Gemeenschap, met het bisdom en met de gemeente nodig is om tijdig bij te sturen in de toekomstige invullingen.

De kerkraad en parochieraad Hechtel geven aan dat regelmatig overleg met bisdom en gemeente nodig is om tijdig bij te sturen in de toekomstige invullingen.

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien er wijzigingen moeten aangebracht worden, worden deze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van het bisdom en door de gemeenteraad.